

Datum van inontvangstneming : 05/06/2017

Zaak C-126/17**Verzoek om een prejudiciële beslissing****Datum van indiening:**

10 maart 2017

Verwijzende rechter:

Fővárosi Törvényszék (hoofdstedelijk gerecht, Hongarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

24 februari 2017

Verzoekende partij:

[REDACTED]

Verwerende partij:

ERSTE Bank Hungary Zrt.

[omissis]

De Fővárosi Törvényszék (hoofdstedelijk gerecht) neemt, in de hoedanigheid van appelrechter,

kennis van de procedure strekkende tot beëindiging van de gedwongen tenuitvoerlegging tussen

[omissis] [REDACTED] ([omissis] Boedapest, [omissis]), verzoekster,

[omissis] en **ERSTE Bank Hungary Zrt.** ([omissis] Boedapest, [omissis]), verweerster,

en wijst op het hoger beroep dat is ingesteld door verweerster [omissis] de volgende

BESLISSING

De appelrechter verzoekt het Hof van Justitie van de Europese Unie overeenkomstig artikel 267 VWEU (voorheen art. 234 EG) om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

- 1) Is, ter bepaling van het bedrag van de leningsovereenkomst, een formulering als die van de bedingen I/1 en II/1 van de aan de orde zijnde overeenkomst, volgens welke het bedrag van 64 731 CHF ter informatie wordt meegedeeld terwijl het maximumbedrag van 8 280 000 HUF als financieringsaanvraag wordt vermeld, en die de vaststelling van het bedrag van de leningsovereenkomst laat afhangen van een rechtsgevolgen sorterende verklaring van de partij die de overeenkomst afsluit met de consument en van de door die partij geboekte gegevens, duidelijk en begrijpelijk zoals vereist door artikel 4, lid 2, en artikel 5 van richtlijn 93/13/EEG [van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB 1993, L 95, blz. 29)]?
- 2) Ingeval de in de bedingen I/1 en II/1 van de overeenkomst verrichte bepaling niet beantwoordt aan het begrip „duidelijke en begrijpelijke bedingen”, zodat kan worden onderzocht of het om oneerlijke bedingen gaat, en de conclusie vervolgens luidt dat zij inderdaad een oneerlijk karakter hebben, kan de overeenkomst dan in haar geheel ongeldig worden verklaard, nu het nationale recht aan de omstandigheid dat het voorwerp van de overeenkomst niet bepaalbaar is, de consequentie verbindt dat de volledige overeenkomst nietig is?
- 3) Ingeval de overeenkomst geldig kan worden verklaard, kan het bedrag dan op de voor de consument meest gunstige wijze worden vastgesteld?

[omissis][procedurele aspecten]

Motivering

1.A Feiten

Volgens de vaststellingen van de rechter in eerste aanleg werd op 14 juni 2007 tussen de procespartijen een leningsovereenkomst voor de financiering van een woning gesloten. Volgens beding I/1 van de overeenkomst [**Or. 2**] verstrekte de verwerende bank met het oog op een toereikende financiering een krediet van 64 731 CHF met de precisering dat zij een financieringsaanvraag van 8 280 000 HUF honoreerde onder boeking van het krediet in CHF. De kredietneemster stemde ermee in dat het in de vreemde valuta geboekte bedrag 15 % méér bedroeg dan het bedrag in de financieringsaanvraag om rekening te houden met mogelijke fluctuaties van de wisselkoers in de periode tussen de datum van sluiting van de overeenkomst en die van uitbetaling van de lening.

In beding I/1 was voorts bepaald dat het bedrag in Zwitserse frank slechts ter informatie werd meegedeeld en dat het werkelijke bedrag van de schuld werd bepaald overeenkomstig beding II/1. Volgens dit laatste beding zou de bank een krediet ter beschikking stellen van ten hoogste het in beding I/1 in Hongaarse forint uitgedrukte bedrag, maar zou zij het uitbetaalde bedrag boeken in Zwitserse frank op basis van de door haar gehanteerde aankoopkoers van de vreemde munt

zoals die op de datum van uitbetaling gold voor de omrekening van bedragen op rekening.

Volgens beding I/4, lid 4, van de overeenkomst verbonden partijen zich ertoe een bewijskrachtig, op basis van de rekeningen van de schuldenaar bij de bank en de registers en de boekhouding van deze laatste opgesteld document, waarvan de inhoud is vastgelegd in een authentieke akte, te aanvaarden als een betrouwbaar en onweerlegbaar bewijs ter beslechting van mogelijke afrekeningsgeschillen of ter voldoening van een vordering van de bank, ter bepaling van het op een bepaald tijdstip uitstaande bedrag van de lening of van enige andere schuld overeenkomstig de onderhavige akte, ter bepaling van de effectieve datum van uitbetaling en van de datum waarop een schuld opeisbaar wordt, alsook ter vaststelling van andere feiten of gegevens die nodig zijn om tot rechtstreekse gerechtelijke executie te kunnen overgaan.

Volgens punt 1, lid 2, van de op 15 augustus 2013 door de notaris verleden, als bewijs geldende akte [omissis] verstreekte de bank verzoekster op basis van de leningsovereenkomst een krediet van 64 731 CHF.

Op 15 augustus 2013 beëindigde verweerster de leningsovereenkomst met onmiddellijke ingang. Op haar verzoek bracht [een andere] notaris [omissis] op 7 november 2013 de formule van tenuitvoerlegging op de voornoemde notariële akte aan, waarna tot executie [omissis] werd overgegaan door een zelfstandige gerechtsdeurwaarder [omissis]. Volgens het op 23 december 2013 door die gerechtsdeurwaarder uitgevaardigde dwangbevel, waarbij onmiddellijke betaling van de schuld werd geëist, „[bedroeg] de hoofdsom 56 414,80 CHF ([wisselkoers:] 241,52 HUF), zijnde 13 733 619 HUF”.

Volgens de afrekening die de bank op 10 april 2015 opstelde teneinde te voldoen aan de verplichting die [de kredietinstellingen] in die zin werd opgelegd bij de 2014. évi XL. törvény a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló törvény (wet XL van 2014 betreffende de regels inzake afrekening die zijn vastgesteld in wet XXXVIII van 2014 tot regeling van bepaalde kwesties in verband met de beslissing [van de Kúria] ter harmonisatie van de rechtspraak op het gebied van leningsovereenkomsten die financiële instellingen met consumenten hebben gesloten, en betreffende verschillende andere bepalingen), bedroeg de opeisbare schuld uit de consumentenkredietovereenkomst vóór nakoming van haar betalingsverplichting 66 871,16 CHF, tegenover 57 226,5 CHF op de dag na nakoming.

In haar verzoekschrift vroeg verzoekster de rechter om de lopende executie te beëindigen overeenkomstig § 369, onder a), van de a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (wet III van 1952 houdende het wetboek van burgerlijke rechtsvordering) [omissis]. Ter ondersteuning van haar verzoek voerde zij aan dat

de op 14 juni 2007 gesloten leningsovereenkomst ter financiering van de aankoop van een woning nietig was op grond van § 213, lid 1, onder a), b), c) en e), van de [a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (wet CXII van 1996 betreffende kredietinstellingen en financieringsbedrijven; hierna: „wet Hpt”)].

Zij stelde dat de overeenkomst geen voorwerp had, aangezien het bedrag van de lening en de aflossingstermijnen er niet in waren bepaald. Naast § 213, lid 1, onder a) en e), van de wet Hpt voerde zij in dat verband § 210, lid 2, van de wet Hpt en § 200, lid 2, van de Polgári törvénykönyv (burgerlijk wetboek) aan.

Volgens verzoekster vermeldde de overeenkomst geen concreet jaarlijks kostenpercentage (JKP), uitgedrukt in een percentage op jaarbasis. Zij verwees dienaangaande naar § 213, lid 1, onder b), van de wet Hpt en naar § 8 van 41/1997. (III.5.) Korm. rendelet [regeringsbesluit 41/1997. (III.5.)].

Verzoekster voegde daaraan toe dat ook de rentevoet niet nauwkeurig was bepaald, zodat de overeenkomst ook volgens § 213, lid 1, onder c), en § 210, lid 2, van de wet Hpt en volgens § 200, lid 2, van het burgerlijk wetboek nietig was.

[Or. 3]

Verzoekster voerde verder aan dat beding I/4 van de overeenkomst oneerlijk was, wat volgens § 209/A, lid 2, van het burgerlijk wetboek de nietigheid van de overeenkomst meebracht.

Voorts was volgens haar overeenkomstig § 209, lid 1, van het burgerlijk wetboek beding II/1 van de overeenkomst nietig omdat het onverenigbaar was met het beginsel van gelijke rechten en gelijke posities dat [verweerster] het door [verzoekster] te betalen bedrag naar goedgevoelen kon vaststellen. Verzoekster beriep zich tevens op § 2, onder f), van 18/1999. (II.5.) Korm. Rendelet [regeringsbesluit 18/1999. (II.5.)].

Verzoekster stelde ten slotte dat niet was voldaan aan de voorwaarde van § 23/C, lid 1, onder c), Vht. (wet op de gerechtelijke executie) voor het aanbrengen van de formule van tenuitvoerlegging.

In haar verweerschrift concludeerde verweerster tot afwijzing van het verzoek. Volgens haar kon de executie niet worden gestaakt wanneer de overeenkomst slechts een gebrek vertoont dat tot gedeeltelijke nietigheid leidt. In dat geval kan hoogstens het bedrag dat de inzet van de executie vormt, worden verlaagd. Zij stelde dat het voorwerp van de overeenkomst was bepaald in overeenstemming met de beslissingen nrs. 6/2013 en 1/2016, die zijn gegeven in een procedure ter harmonisatie van de rechtspraak. Beding I/1 van de overeenkomst vermeldde het bedrag van de lening in Zwitserse frank en vervulde daarmee de voorwaarde inzake vermelding van de rekenmunt. Beding I/1 van de overeenkomst bevatte verzoeksters aanvraag voor financiering van een vast bedrag, zodat het in de vreemde munt luidende bedrag kon worden berekend op basis van de wisselkoers van de vreemde munt die gold op de dag dat de overeenkomst werd gesloten.

■

Verweerster benadrukte dat het bedrag in Zwitserse frank dat nodig is om verzoeksters financieringsaanvraag te honoreren, het voorwerp van de overeenkomst is.

De rechter in eerste aanleg zette uiteen dat volgens de verklaring van de zelfstandige gerechtsdeurwaarder [omissis] in de executieprocedure [een bedrag van in totaal 910 712 HUF aan executiekosten] niet was ingevorderd.

De rechter in eerste aanleg beëindigde de lopende executie bij vonnis. [omissis] [procedurele aspecten]

In de motivering van zijn vonnis citeerde de rechter in eerste aanleg § 205, lid 1, § 231, lid 1, en § 523, lid 1, van het burgerlijk wetboek, § 210, lid 1, en § 213, lid 1, van de wet Hpt, de punten III.5 en III.13 van bijlage 2 bij de wet Hpt, § 369, onder a), en § 370/A, lid 6, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering, de ter harmonisatie van de rechtspraak gewezen beslissingen nrs. 6/2013 en 1/2016, en § 164, lid 1, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

De rechter in eerste aanleg wees erop dat voor de sluiting van een geldige leningsovereenkomst partijen het eens dienen te zijn over de fundamentele kwesties, alsook over de kwesties die een van de partijen als fundamenteel beschouwt.

Naar het oordeel van die rechter is de betrokken leningsovereenkomst niet in overeenstemming met § 205, lid 2, van het burgerlijk wetboek, aangezien het voorwerp van de overeenkomst, dat wil zeggen het bedrag van de lening, niet precies wordt vermeld, noch in een vreemde munt noch in forint. Beding I/1 van de overeenkomst bepaalt niet het juiste bedrag van de lening; er staat uitdrukkelijk in te lezen dat het in de buitenlandse munt luidende bedrag „ter informatie wordt meegedeeld”. In beding I/1 van de overeenkomst hebben partijen niet het bedrag van de lening, maar verzoeksters financieringsaanvraag in forint vastgesteld, zodat het bedrag van de lening in forint niet wordt vermeld. Ter bepaling van het concrete bedrag van de schuld verwijst beding I/1 van de overeenkomst naar beding II/1, maar ook deze bepaling legt het in forint uitbetaalde bedrag niet vast, daar de term „ten hoogste” erop wijst dat het in beding I/1 vermelde bedrag in forint het maximumbedrag in forint is, en dus ook lager kan uitvallen. Beding II/1 van de overeenkomst noemt het uitbetaalde bedrag van de lening dus evenmin.

Volgens de rechter in eerste aanleg kan het in Zwitserse frank uitgedrukte bedrag van de lening noch worden bepaald door uitlegging van beding I/1 noch door dat beding te lezen in samenhang met beding II/1. Aangaande het bedrag in Zwitserse frank kan uit de overeenkomst slechts worden afgeleid **[Or. 4]** dat het in de overeenkomst 15 % hoger wordt vastgesteld ten opzichte van het bedrag in de financieringsaanvraag en dat het ter informatie wordt meegedeeld. Voorts is het bedrag in forint vastgesteld als het uit te betalen maximumbedrag, niet als het beschikbaar gestelde bedrag van de lening.

De rechter in eerste aanleg zette uiteen dat er voor partijen twee manieren waren om het voorwerp van de overeenkomst op een geldige manier te bepalen: ofwel door het bedrag van de lening in buitenlandse munt vast te stellen en om te rekenen in forint op basis van een concreet bepaalde wisselkoers, waarna verweerster dit bedrag aan de consument diende over te maken, ofwel door het bedrag van de lening te bepalen in forint, maar er daarbij voor te zorgen dat uit de overeenkomst duidelijk bleek dat de lening werd vastgesteld in de buitenlandse munt tegen de vermelde wisselkoers. De betrokken overeenkomst vermeldt het voorwerp van de overeenkomst, dat wil zeggen het bedrag van de lening, echter op geen van beide manieren, en is dus niet op geldige wijze tot stand gekomen.

De rechter in eerste aanleg oordeelde dat verzoekster zich terecht op het standpunt had gesteld dat de leningsovereenkomst in strijd was met § 213, lid 1, onder a), van de wet Hpt en dat daarom de overeenkomst in haar geheel ongeldig was. Aangezien de rechter in eerste aanleg het bestaan van die grond voor ongeldigheid had vastgesteld, was er geen reden om de andere gronden voor ongeldigheid, met name of de aflossingstermijnen correct waren vastgesteld, te onderzoeken.

Aangezien de schuldvordering die verweerster wenst in te vorderen, volgens § 369, onder a), van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering niet geldig tot stand was gekomen, beëindigde de rechter in eerste aanleg de executie en verklaarde hij dat de overige door verzoekster aangevoerde gronden voor ongeldigheid niet behoeften te worden onderzocht.

1. Argumenten van partijen

Verweerster heeft hoger beroep aangetekend tegen het vonnis van de rechter in eerste aanleg. Daarbij verzoekt zij de verwijzende rechter primair het bestreden vonnis te wijzigen en de conclusies van verzoekster af te wijzen en, subsidiair – voor het geval dat omstandig bewijs nodig zou zijn –, het bestreden vonnis te vernietigen en de zaak naar de rechter in eerste aanleg terug te verwijzen, zodat de procedure kan worden overgedaan en een nieuw vonnis kan worden gewezen.

Verweerster betoogt dat de rechter in eerste aanleg aan de vastgestelde feiten onjuiste consequenties feitelijk en rechtens heeft verbonden, dat zijn vonnis grondslag mist en is gewezen op basis van een onjuiste toepassing van de bepalingen waarop de beslissing ten gronde is gebaseerd.

Verweerster is van mening dat de rechter in eerste aanleg de aangevoerde beslissingen die de Kúria (hoogste rechterlijke instantie, Hongarije) heeft gewezen ter harmonisatie van de rechtspraak en de bedingen van de leningsovereenkomst onjuist heeft uitgelegd en zodoende § 3, lid 6, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering ernstig heeft geschonden. Verweerster beroept zich tevens op beslissing nr. 6/2013 ter harmonisatie van de rechtspraak, waaruit volgens haar ondubbelzinnig blijkt dat het ook voldoende is wanneer de wijze van berekening van het beschikbaar gestelde bedrag in de overeenkomst wordt opgenomen, zonder dat het bedrag zelf gedetailleerd uitgesplitst wordt vermeld. In weerwil van

■

die beslissing ter harmonisatie van de rechtspraak achtte de Kúria het wegens de aanhoudende rechtsonzekerheid noodzakelijk een nieuwe beslissing ter harmonisatie van de rechtspraak, beslissing nr. 1/2016, te wijzen. Volgens verweerster heeft de rechter in eerste aanleg in strijd met de aangevoerde beslissingen van de Kúria geoordeeld dat de tussen partijen gesloten leningsovereenkomst het bedrag van de lening niet vermeldt. Verweerster benadrukt dat uit de leningsovereenkomst duidelijk blijkt dat het gaat om een lening in Zwitserse frank. Wanneer in de overeenkomst de term „lening” wordt gebruikt, wordt verwezen naar een in Zwitserse frank luidend bedrag. Het betreft een lening die is uitgedrukt in een vreemde munt, wat inhoudt dat het voorwerp van de leningsovereenkomst een in Zwitserse frank bepaald bedrag is, en de wijze waarop dat bedrag is vermeld, verdraagt zich met beslissing nr. 1/2016 ter harmonisatie van de rechtspraak. Verweerster legt uit wat de economische redenen zijn om het bedrag in Zwitserse frank 15 % hoger vast te stellen ten opzichte van de financieringsaanvraag. Zij onderstreept dat dit bedrag „ter informatie wordt meegedeeld” omdat van de middelen in vreemde valuta enkel het bedrag in Zwitserse frank dat op de dag van uitbetaling nodig is om de financieringsaanvraag ten belope van 8 280 000 HUF te honoreren, het voorwerp van de overeenkomst uitmaakt.

Volgens verweerster is het duidelijk dat het concrete bedrag in Zwitserse frank dat nodig was om de financieringsaanvraag te honoreren, niet van tevoren – op het ogenblik dat de overeenkomst is gesloten – kon worden bepaald, en dat zij dus niet verplicht was dat te doen. Beding II/1 van de leningsovereenkomst beschrijft de berekeningsmethode waarmee het uit te betalen bedrag van de lening, dat wordt geboekt in de vreemde valuta, nauwkeurig kan worden becijferd. Ook al bevat de leningsovereenkomst geen [Or. 5] concreet cijfer wat het in de vreemde valuta luidende bedrag van de lening betreft, beding II/1 van de leningsovereenkomst beschrijft hoe het uitbetaalde bedrag dat in Zwitserse frank wordt geboekt, precies kan worden berekend. Verweerster stelt dat ook verzoeksters bewering dat het bedrag in forint niet is vermeld, niet opgaat, aangezien beding I/1 het bedrag in forint, uitgedrukt als een vast bedrag, precies bepaalt, en dat bedrag ook aan verzoekster is overgemaakt. Verder beroept verweerster zich op § 207, lid 1, van het oud burgerlijk wetboek ten betoge dat het duidelijk haar bedoeling was verzoeksters financieringsaanvraag van 8 280 000 HUF te honoreren, maar dit bedrag te boeken in Zwitserse frank.

Verweerster betoogt dat verzoekster met het oog op de uitbetaling van de lening een betalingsopdracht ten bedrage van 8 280 000 HUF moest geven.

Verweerster verklaart het bedrag van de lening op basis van beding I/1 gelezen in samenhang met beding II/1 van de leningsovereenkomst te hebben bepaald als een bedrag in Zwitserse Frank dat op de dag van uitbetaling de financieringsaanvraag dekte en werd berekend op basis van het overeenkomstig beding I/1 geboekte bedrag in vreemde munt tegen de op de dag van uitbetaling geldende wisselkoers. Bijgevolg gaat het om een concreet bepaald bedrag, wat beantwoordt aan de vereisten inzake het voorwerp van de overeenkomst.

Ter ondersteuning van haar zienswijze beroept verweerster zich op beslissing 2.P.21.641/2015/15 van de Fővárosi Törvényszék (hoofdstedelijk gerecht, Hongarije) en beslissing 15.P.21.722/2015/18 van de Szegedi Törvényszék (regionale rechter Szeged, Hongarije).

Volgens verweerster heet het in beslissing nr. 1/2016 ter harmonisatie van de rechtspraak dat in dit soort overeenkomsten het bedrag van de lening, het om te rekenen bedrag in vreemde munt is, zodat het theoretisch gesproken net onjuist zou zijn geweest de term leningsovereenkomst te gebruiken indien in de overeenkomst het bedrag in forint niet was vermeld als financieringsaanvraag, maar als het bedrag van de lening. Dit laatste is namelijk de tegenwaarde in vreemde munt van de financieringsaanvraag. Had de overeenkomst bepaald dat het bedrag van de lening een bedrag in forint was en had zij bovendien het daarmee overeenkomende bedrag in vreemde munt vermeld, dan zou de overeenkomst een niet te verhelpen tegenstrijdigheid hebben bevat, aangezien het voorwerp ervan tegelijk een bedrag in forint en een bedrag in vreemde munt zou zijn geweest.

Verweerster neemt voorts het standpunt in dat ook de overweging van de rechter in eerste aanleg onjuist is, volgens welke de overeenkomst tussen partijen het bedrag in forint evenmin bepaalde. Uit het feit dat het bedrag van de lening een bedrag in vreemde munt is, volgt logischerwijs dat dat bedrag in beginsel hoger kan uitvallen wegens de schommelingen van de wisselkoers tussen de sluiting van de overeenkomst en de uitbetaling van de lening. Die mogelijkheid is weggenomen doordat werd bedongen dat het beschikbaar gestelde bedrag niet hoger kon zijn dan de in beding I/1 vervatte financieringsaanvraag. Om die reden diende de uitdrukking „ten hoogste” te worden gebruikt.

Verweerster verwijt de rechter in eerste aanleg verder dat hij haar, samen met zijn vonnis, verzoeksters voorbereidende stuk van 14 juni 2016 en het proces-verbaal van de terechtzitting van 16 juni 2016 heeft betekend, wat indruist tegen § 3, lid 6, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering, aangezien zij van dat voorbereidende stuk, dat nieuwe gegevens bevatte, eerst kennis heeft gekregen op het ogenblik waarop zij het vonnis heeft ontvangen.

In haar verweerschrift vraagt verzoekster de verwijzende rechter om het vonnis van de rechter in eerste aanleg te bevestigen.

Zij stelt dat het voorwerp van de overeenkomst noch in vreemde munt noch in forint is vermeld, en dat het ook niet kan worden berekend. Zij herhaalt dienaangaande de argumenten die zij reeds in eerste aanleg heeft uiteengezet. Het in beding I/1 vermelde bedrag in vreemde munt vormt niet het voorwerp van de overeenkomst. In werkelijkheid heeft verweerster haar, uit administratief oogpunt, een doorlopend krediet beschikbaar gesteld.

Verzoekster benadrukt dat lid 2 van datzelfde beding spreekt van het „in de vreemde valuta geboekte bedrag”, en dus een ander begrip hanteert, zodat niet

duidelijk is of het om één en hetzelfde bedrag gaat. Verzoekster beroept zich op de beslissing van de Kúria en betoogt dat het feit dat het bedrag in een vreemde munt wordt geboekt, op zich nog niet betekent dat een in vreemde munt luidende leningsovereenkomst is afgesloten.

Volgens verzoekster volgt uit de uitlegging van de overeenkomst dat het in forint beschikbaar gestelde bedrag het bedrag van de lening is waarvan partijen zijn overeengekomen het te boeken in vreemde munt. Haars inziens is verweersters zienswijze dat de in de overeenkomst gebruikte term „lening” verwijst naar het in Zwitserse frank bepaalde [Or. 6] bedrag, onjuist.

De formulering van de leningsovereenkomst voldoet niet aan de voorwaarde van duidelijkheid die de wetgever stelt ter bescherming van de consument. Op basis van die formulering kan ook niet worden opgemaakt in welke munt de lening luidt.

Uit de overeenkomst kan evenmin worden afgeleid of het begrip schuld in beding I.1 en het begrip lening een en hetzelfde begrip zijn. Beding II.1 van de leningsovereenkomst bepaalt niet concreet hoe het bedrag van de lening moet worden berekend, maar hoe het bedrag van de schuld moet worden vastgesteld, welke begrippen niet noodzakelijkerwijs samenvallen. Het is evenmin duidelijk of het begrip „lening” in beding II.1 hetzelfde betekent als de begrippen die worden gehanteerd in beding I.1.

Verzoekster beklemtoont dat beding I.1 van de overeenkomst haar financieringsaanvraag betreft, tot volledige honorering waarvan verweester zich niet heeft verbonden. De leningsovereenkomst vermeldt geen vast bedrag in forint, maar een financieringsaanvraag, waarbij het om een maximumbedrag (plafond) gaat.

Verzoekster voegt daar nog aan toe dat indien de verwijzende rechter bij het onderzoek van de contractuele wil het bestaan van een zekere marge zou erkennen, rekening moet worden gehouden met § 207, lid 2, van het [oud] burgerlijk wetboek. Aangezien niet is voldaan aan de voorwaarde van duidelijkheid, heeft verzoekster er als consument juridisch belang bij dat de leningsovereenkomst nietig wordt verklaard. Verzoekster verzoekt om indiening van een verzoek om een prejudiciële beslissing.

3. Toepasselijke bepalingen van Hongaars recht en van Unierecht

Relevante bepalingen van Hongaars recht

Wet III van 1952 houdende het wetboek van burgerlijke rechtsvordering

[omissis] [hier niet van belang zijnde bepalingen]

§ 369 bepaalt: „Een gerechtelijke procedure tot staking of beperking van een gedwongen tenuitvoerlegging die is gelast bij een authentieke akte die is voorzien van de formule van tenuitvoerlegging of bij een daarmee gelijkgestelde executorialie titel, kan worden ingeleid wanneer

a) de betrokken vordering niet op geldige wijze tot stand is gekomen, [...]”

[Or. 7] [omissis] [hier niet van belang zijnde bepalingen]

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (wet IV van 1959 houdende het burgerlijk wetboek), in de versie die gold op 14 juni 2007, dat wil zeggen de dag waarop de overeenkomst is gesloten

§ 200

[omissis]

„2. Een overeenkomst die in strijd is met of gesloten is ter ontduiking van een wettelijke bepaling is nietig, tenzij die wettelijke bepaling hier een ander rechtsgevolg aan verbindt. Eveneens nietig is een overeenkomst die kennelijk in strijd is met de goede zeden.”

§ 205

[omissis]

„2. Voor de sluiting van de overeenkomst dienen partijen het eens te zijn over de fundamentele kwesties alsmede over de kwesties die een van de partijen als fundamenteel beschouwt. Overeenstemming van partijen over kwesties die bij wet zijn geregeld, is niet vereist.”

[omissis]

§ 209, lid 1: „Algemene contractvoorwaarden en bedingen van een consumentenovereenkomst waarover niet afzonderlijk is onderhandeld, zijn oneerlijk wanneer zij in strijd met de goede trouw de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van de partijen eenzijdig en zonder motivering vastleggen ten nadele van de partij die de contractvoorwaarden niet heeft opgesteld.”

§ 209, lid 2: „Bij de beoordeling of een beding oneerlijk is, moeten alle omstandigheden worden onderzocht die tot de sluiting van de overeenkomst hebben geleid, alsook de aard van de overeengekomen dienst en het verband van het betrokken beding met de overige bedingen van de overeenkomst in kwestie of met andere overeenkomsten.”

§ 209, lid 3: „In bijzondere voorschriften kunnen de bedingen van consumentenovereenkomsten worden bepaald die oneerlijk zijn of die behoudens bewijs van het tegendeel als oneerlijk moeten worden beschouwd.”

§ 209/A, lid 1: „Oneerlijke bedingen die als algemene contractvoorwaarden deel uitmaken van de overeenkomst, kunnen door de benadeelde partij worden betwist.”

§ 209/A, lid 2: „Oneerlijke bedingen die als algemene contractvoorwaarden deel uitmaken van de consumentenovereenkomst en oneerlijke bedingen die door de partij die met de consument een overeenkomst sluit, van tevoren eenzijdig zijn vastgesteld zonder dat daarover afzonderlijk is onderhandeld, zijn nietig. Nietigheid kan enkel worden aangevoerd ten behoeve van de consument.” **[Or. 8]**

A hitelintézetekről és [a] pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv (wet CXII van 1996 op de kredietinstellingen en financieringsbedrijven), in de ten tijde van de sluiting van de overeenkomst geldende versie

§ 213

„1. Is nietig een leningsovereenkomst voor de aankoop van een woning of een consumentenkredietovereenkomst die niet de volgende gegevens bevat:

- a) het voorwerp van de overeenkomst;
- b) het in een percentage op jaarbasis uitgedrukte jaarlijkse kostenpercentage, evenals de vaststelling en het bedrag van andere kosten die in voorkomend geval niet zijn opgenomen in de berekening van het jaarlijkse kostenpercentage of, indien die kosten niet met zekerheid konden worden vastgesteld, een raming ervan;
- c) alle kosten die verband houden met de overeenkomst, met inbegrip van rente en provisies, uitgedrukt in een percentage op jaarbasis;
- d) de gedetailleerde opgave van de omstandigheden en de voorwaarden waaronder de prijs van het krediet kan variëren of, indien dat niet mogelijk is, de informatie dienaangaande;
- e) het aantal aflossingen en het bedrag ervan, evenals de vervaldatum ervan;
- f) de bepaling van de noodzakelijke garanties, en
- g) de aanduiding van de verzekeringen die van de consument in verband met de overeenkomst worden verlangd.

2. Zijn nietig contractuele bedingen die ten nadele van de consument afwijken van de bepalingen inzake consumentenkredietovereenkomsten.

3. Nietigheid kan enkel worden aangevoerd ten behoeve van de consument.

4. Bij de sluiting van de consumentenkredietovereenkomst is de schuldeiser gehouden om de consument op de hoogte te brengen van alle contractuele bedingen die krachtens de wet deel uitmaken van de overeenkomst.”

Wet XL van 2014 betreffende de regels inzake afrekening die zijn vastgesteld in wet XXXVIII van 2014 tot regeling van bepaalde kwesties in verband met de beslissing van de Kúria ter harmonisatie van de rechtspraak op het gebied van leningsovereenkomsten die kredietinstellingen met consumenten hebben gesloten, en betreffende verschillende andere bepalingen

[omissis] [hier niet van belang zijnde bepalingen]

§ 3

„1. Bij toepassing van een overeenkomstig § 3, lid 1, van wet XXXVIII van 2014 als nietig te beschouwen beding dient ten gunste van de consument een afrekening te worden opgemaakt van hetgeen hij te veel heeft betaald ten gevolge van wisselkoersverschillen, namelijk van het verschil tussen het overeenkomstig het nietige beding uitbetaalde bedrag van de lening en het overeenkomstig lid 2 omgerekende bedrag van de lening, alsook van het verschil tussen de overeenkomstig het nietige beding betaalde aflossingen en de overeenkomstig lid 2 omgerekende aflossingen.”

[omissis] [hier niet van belang zijnde bepaling]

2011. évi CLXI. törvény a bíróságok szervezeteről és igazgatásáról (wet CLXI van 2011 inzake de organisatie en het bestuur van de rechtbanken)

§ 25

„In de uitoefening van de bij § 25, lid 3, van de Alaptörvény [grondwet] toegekende bevoegdheid geeft de Kúria beslissingen om eenheid te brengen in de rechtspraak, analyseert hij in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissingen en maakt hij rechterlijke principebeslissingen van zowel de Kúria zelf als lagere rechters bekend.” **[Or. 9]**

§ 42

„1. [omissis] [hier niet van belang zijnde bepalingen] Beslissingen ter harmonisatie van de rechtspraak zijn bindend voor de gerechten vanaf hun bekendmaking in het Hongaarse publicatieblad.”

Relevante beslissingen ter harmonisatie van de rechtspraak

Beslissing nr. 6/2013. Beslissing ter harmonisatie van de rechtspraak in civiele zaken, betreffende bepaalde principiële kwesties die zijn gerezen in gedingen betreffende in vreemde munt luidende leningsovereenkomsten

„III/2. a) In gedingen wordt vaak geponeerd dat in vreemde munt luidende leningsovereenkomsten wederrechtelijk zijn omdat het bedrag van de lening niet uitgesplitst, precies en in cijfers wordt uitgedrukt. Bij in vreemde munt luidende leningsovereenkomsten zijn er twee typische methoden om het bedrag van de

■

lening te bepalen. Er zijn in vreemde munt luidende overeenkomsten waarin de lening in vreemde munt wordt bepaald, terwijl andere bedingen van de overeenkomst er geen twijfel over laten bestaan dat de vreemde munt in forint moet worden omgezet op de in de overeenkomst vastgestelde datum, gewoonlijk tegen de aankoopkoers van het financieringsbedrijf dat de lening heeft verstrekt (in geval van leasing, indien de lessor zijn eigen koers niet bepaalt, tegen de aankoopkoers van het in de overeenkomst genoemde financieringsbedrijf). Dat bedrag wordt door het financieringsbedrijf beschikbaar gesteld. De schuldenaar, daarentegen, dient het met het bedrag in de betrokken vreemde munt overeenkomend bedrag in forint, vermeerderd met de kosten van de lening, af te lossen tegen de aldan geldende verkoopkoers (bv.: als het bedrag van de lening 10 000 EUR bedraagt, dient hij een met 10 000 EUR overeenkomend bedrag in forint terug te betalen, plus kosten). Bij de tweede gebruikelijke methode wordt de lening in forint bepaald, maar blijkt uit andere bedingen van de overeenkomst duidelijk dat de lening in vreemde munt wordt vastgesteld onder toepassing, op de in de overeenkomst bepaalde datum, van de aankoopkoers van de vreemde munt van het in de overeenkomst genoemde financieringsbedrijf, en dient de schuldenaar dat bedrag terug te betalen in forint, vermeerderd met kosten, op basis van de aldan geldende verkoopkoers. Geen van beide methoden is in strijd met § 523 van het burgerlijk wetboek. Het toegezegde en uitbetaalde bedrag van de lening en dat van de aflossingstermijnen hoeven immers niet gedetailleerd uitgesplitst in de overeenkomst te worden vermeld; het is voldoende dat wordt aangegeven hoe die bedragen kunnen worden berekend. De in vreemde munt luidende leningsovereenkomst is niet in strijd met § 523, lid 1, van het burgerlijk wetboek mits het bedrag van de lening in vreemde munt, het in forint uitbetaalde bedrag en de in forint bepaalde en te betalen termijnen nauwkeurig kunnen worden berekend op basis van de contractuele bedingen.”

Beslissing nr. 1/2016. Beslissing ter harmonisatie van de rechtspraak in civiele zaken, betreffende bepaalde principiële kwesties ter zake van de bepaling van het voorwerp van in vreemde munt luidende kredietovereenkomsten met consumenten en kleinhandelaars en van de aflossingstermijnen

„IV. 1. De voorwaarde van § 213, lid 1, onder a), van de wet Hpt is vervuld – gelet op de gronden die zijn uiteengezet in punt III/1, onder c) en d), van deze ter harmonisatie van de rechtspraak gewezen beslissing – wanneer de in punt III/2 bedoelde overeenkomst ten minste vermeldt welke rekenmunt wordt gehanteerd (bv. de Zwitserse frank, de euro of de Japanse yen). De geldigheid van de overeenkomst hangt er niet van af of de datum van omrekening daarin is bepaald – hetzij door vermelding van een datum, hetzij door een andere ondubbelzinnige precisering (bv. vermelding van de dag vóór uitbetaling). Overeenkomstig § 231, lid 2, van het burgerlijk wetboek valt de datum van omrekening namelijk *ipso iure* samen met de datum van uitbetaling – tenzij de partijen anders overeenkomen. Zoals is uiteengezet in de motivering in punt III/1, onder c), van deze ter harmonisatie van de rechtspraak gewezen beslissing heeft de wetgever de bij omrekening van de vreemde munt toepasselijke wisselkoers nadien geregeld, zodat bij niet-vermelding daarvan de overeenkomst niet langer nietig kan worden

verklaard. Uit § 213, lid 1, onder a), van de wet Hpt kan niet worden afgeleid [Or. 10] dat de vermelding van het bedrag van de lening in de rekenmunt, bij wijze van informatie en berekend op basis van de wisselkoers die geldt op de dag van sluiting van de overeenkomst, bepalend is voor de geldigheid van de overeenkomst.”

Toepasselijke bepalingen van Unierecht

Richtlijn 93/13/EEG [van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB 1993, L 95, blz. 29)]

Artikel 1, lid 1

„Deze richtlijn strekt tot de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten betreffende oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen een verkoper en een consument.”

Artikel 4

„1. Onverminderd artikel 7 worden voor de beoordeling van het oneerlijke karakter van een beding van een overeenkomst alle omstandigheden rond de sluiting van de overeenkomst, alsmede alle andere bedingen van de overeenkomst of van een andere overeenkomst waarvan deze afhankelijk is, op het moment waarop de overeenkomst is gesloten in aanmerking genomen, rekening houdend met de aard van de goederen of diensten waarop de overeenkomst betrekking heeft.

2. De beoordeling van het oneerlijke karakter van bedingen heeft geen betrekking op de bepaling van het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst, noch op de gelijkwaardigheid van enerzijds de prijs of vergoeding en anderzijds de als tegenprestatie te leveren goederen of te verrichten diensten, voor zover die bedingen duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd.”

Artikel 5

„In het geval van overeenkomsten waarvan alle of bepaalde aan de consument voorgestelde bedingen schriftelijk zijn opgesteld, moeten deze bedingen steeds duidelijk en begrijpelijk zijn opgesteld. In geval van twijfel over de betekenis van een beding, prevaleert de voor de consument gunstigste interpretatie. Deze uitleggingsregel is niet van toepassing in het kader van de in artikel 7, lid 2, bedoelde procedures.”

Artikel 6, lid 1

„De lidstaten bepalen dat oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen een verkoper en een consument onder de in het nationale recht geldende voorwaarden de consument niet binden en dat de overeenkomst voor de partijen bindend blijft indien de overeenkomst zonder de oneerlijke bedingen kan voortbestaan.”

Artikel 7, lid 1

„De lidstaten zien erop toe dat er in het belang van de consumenten alsmede van de concurrerende verkopers, doeltreffende en geschikte middelen bestaan om een eind te maken aan het gebruik van oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen consumenten en verkopers.”

Rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Arresten van:

- 4 juni 2009, Pannon GSM (C-243/08, EU:C:2009:350)
- 9 november 2010, VB Pénzügyi Lízing (C-137/08, EU:C:2010:659)
- 14 juni 2012, Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349)
- 21 februari 2013, Banif Plus Bank (C-472/11, EU:C:2013:88)
- 15 maart 2012, ██████████ (C-453/10, EU:C:2012:144)
- 30 april 2014, ██████████ (C-26/13, EU:C:2014:282)
- 26 februari 2015, ██████ (C-143/13, EU:C:2015:127) **[Or. 11]**

Redenen voor prejudiciële verwijzing naar het Hof

De bepaling van het bedrag van de lening is een van de essentiële materiële bestanddelen van de leningsovereenkomst en vormt dus mee het eigenlijke voorwerp ervan. De bedingen I/1 en II/1 van de in geding zijnde overeenkomst vermelden het voorwerp op de aldaar beschreven wijze. De vraag of die wijze van bepaling voldoet aan de voorwaarde van artikel 4, lid 2, en artikel 5 van richtlijn 93/13/EEG, volgens welke de bedingen duidelijk en begrijpelijk moeten zijn geformuleerd, is van belang omdat de overeenkomst tevens bepaalt dat bij geschil de boeken van de bank doorslaggevend zijn, alsook de daarmee samenhangende documenten, die afwijkende cijfers bevatten. Bijgevolg dient te worden verduidelijkt of een hoog niveau van consumentenbescherming verzekerd is bij toepassing van algemene contractuele bedingen met een dergelijke inhoud, die vooraf zijn opgesteld door de bank en, indien dat niet het geval is, welk rechtsgevolg redelijkerwijs kan worden verbonden aan het feit dat het oneerlijke contractuele beding het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst betreft en de overeenkomst zonder dat beding niet kan voortbestaan.

De Fővárosi Törvényszék, optredend als appelrechter, dient in het onderhavige geval een beslissing te geven waartegen geen gewone rechtsmiddelen openstaan, zodat is voldaan aan de voorwaarden van artikel 267 VWEU. Wegens de beperkingen die eigen zijn aan de appelprocedure, kunnen evenwel alleen vragen worden gesteld over punten waarover de rechter in eerste aanleg in verband met het voorwerp van de overeenkomst uitspraak heeft gedaan.

[omissis] [procedureel aspect]

Boedapest, 24 februari 2017

[omissis] [ondertekeningen]

[omissis]